



## **Suomussalmen kunnan lausunto Kainuun hyvinvointialueen strategiaan liittyvästä muutosohjelman luonnoksesta**

Suomussalmen kunta pitää Kainuun hyvinvointialueen strategian toimeenpanoon liittyvän muutosohjelman päälinjoja perusteltuina. Ohjelmassa tunnistetaan realistisesti Kainuun väestökehitykseen, palvelutarpeeseen, henkilöstön saatavuuteen ja talouteen liittyvät haasteet. On tärkeää, että hyvinvointialue uudistaa toimintaansa ennakoivasti, jotta lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut voidaan turvata Kainuussa myös tulevaisuudessa. Itsenäinen ja toimintakykyinen hyvinvointialue on tärkeä veto- ja pitovoimatekijä Kainuulle ja alueen kunnille.

Muutosohjelmassa painottuvat ennaltaehkäisy, varhainen tuki, digitaalisten palvelujen hyödyntäminen, palveluketjujen sujuvoittaminen sekä henkilöstön riittävyys turvaaminen. Nämä ovat toiminnan kehittämisen kannalta oikeansuuntaisia tavoitteita. Myös kuntien, järjestöjen, seurakuntien, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen on tärkeää, sillä kainuulaisten hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen edellyttää laajaa yhteistyötä. Suomussalmen kunta pitää myönteisenä, että muutosohjelmassa tunnistetaan Kainuun kaltaisen laajan ja harvaan asutun alueen erityispiirteet sekä maakunnan elinvoiman ja palveluiden keskinäinen riippuvuus.

Suomussalmen kuntastrategian 2026–2030 visiona on ”Parasta elämää perheellesi”. Strategian mukaan Suomussalmen vahvuuksia ovat luonto, rauha ja turvallisuus, jotka näkyvät arjessa ja houkuttelevat uusia tulijoita. Kunta tavoittelee muuttovoittoa erityisesti lapsiperheiden, nuorten ja nuorten aikuisten osalta sekä vahvistaa työvoiman saatavuutta, investointeja, yrittäjyyttä, matkailua ja koulutuksen saavutettavuutta. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuspalvelujen laadukas ja saavutettava järjestäminen Suomussalmella on näiden tavoitteiden toteutumisen kannalta keskeinen edellytys.

Suomussalmen kunta korostaa, että uudistusten toimeenpanossa on huolehdittava lähipalvelujen saavutettavuudesta koko Kainuussa. Digitaaliset palvelut, etävastaanotot, kotiin vietävät palvelut ja liikkuvat palvelut täydentävät palveluverkkoa, mutta ne eivät kaikilta osin voi korvata fyysisiä lähipalveluja. Erityisesti ikääntyneiden, paljon palveluja tarvitsevien, haavoittuvassa asemassa olevien sekä pitkien etäisyyksien päässä asuvien kainuulaisten palvelujen saatavuus on turvattava.

Muutosohjelmassa todetaan, että palveluympäristö muodostuu digitaalisten palvelujen, kotiin vietävien palvelujen, lähipalvelupisteiden, sotekeskusten sekä ympärivuorokautisen hoivan ja hoidon kokonaisuudesta. Suomussalmen kunta pitää tärkeänä, että tätä kokonaisuutta tarkastellaan alueellisesti tasapainoisesti ja kuntalaisten tosiasiallisesta palvelujen saavutettavuudesta käsin. Palveluja mitoitettaessa tulee huomioida väestömäärän lisäksi etäisyydet, liikenneyhteydet, väestön ikärakenne, sairastavuus, sosioekonomiset tekijät sekä kuntien elinvoimavaikutukset.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla sekä pelastuspalveluilla on Suomussalmen kaltaiselle kunnalle suuri merkitys paitsi asukkaiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden myös kunnan elinvoiman, veto- ja pitovoiman sekä yritystoiminnan edellytysten kannalta. Palvelujen heikentyminen tai merkittävä keskittäminen vaikuttaisi suoraan arjen turvallisuuden kokemukseen, työvoiman saatavuuteen, ikääntyvän väestön asumisen edellytyksiin sekä kunnan



kehitysnäkymiin. Hyvinvointialueen palveluverkkoa, lähipalveluja ja pelastuspalveluja koskevilla ratkaisuilla on siten suora vaikutus Suomussalmen strategiaan tavoitteisiin.

Suomussalmen kunta pitää välttämättömänä, että palveluverkkoon liittyvät merkittävät muutokset valmistellaan avoimesti, vaikutukset arvioidaan huolellisesti ja kunnilta, asukkailta sekä muilta sidosryhmiltä pyydetään erilliset lausunnot ennen päätöksentekoa. Merkittävät palveluverkon muutokset eivät voi jäädä yleisluonteisen muutosohjelman varaan, vaan ne tulee käsitellä erillisinä päätösasioina hallintolain mukaista osallisuutta ja kuulemista noudattaen.

Suomussalmen kunta suhtautuu rakentavasti Kainuun hyvinvointialueen muutosohjelman tavoitteisiin ja ymmärtää talouden tasapainottamisen välttämättömyyden. Samalla kunta korostaa, että palvelujen uudistaminen ei saa johtaa siihen, että harvaan asuttujen alueiden asukkaiden tosiasiallinen palvelujen saavutettavuus heikkenee. Talouden tasapainottaminen ja palvelujen uudistaminen tulee toteuttaa siten, että ne eivät heikennä Suomussalmen ja Ylä-Kainuun mahdollisuuksia toteuttaa omia elinvoima-, väestö- ja hyvinvointitavoitteitaan.

Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyöllä on keskeinen merkitys kainuulaisten hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden ja koko maakunnan elinvoiman vahvistamisessa. Kestävät ratkaisut syntyvät vain siten, että taloudelliset, toiminnalliset ja alueelliset vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena.